

CHANAKYA NEETHI - CHAPTER 5

gururagnirdvijātīnāṃ varṇānāṃ brāhmaṇō guruḥ □
patirēva guruḥ strīṇāṃ sarvasyābhyāgatō guruḥ □ 01 □

yathā chaturbhiḥ kanakaṃ parīkṣyatē
nigharṣaṇachChēdanatāpatāḍanaiḥ □
tathā chaturbhiḥ puruṣaḥ parīkṣyatē
tyāgēna śīlēna guṇēna karmaṇā □ 02 □

tāvadbhayēṣu bhētavyaṃ yāvadbhayamanāgatam □
āgataṃ tu bhayaṃ vīkṣya prahartavyamaśānkayā □ 03 □

ēkōdarasamudbhūtā ēkanakṣatrajātakāḥ □
na bhavanti samāḥ śīlē yathā badarakaṇṭakāḥ □ 04 □

niḥsprhō nādhikārī syān nākāmō maṇḍanapriyaḥ □
nāvidagdhaḥ priyaṃ brūyātspaṣṭavaktā na vañchakaḥ □ 05 □

mūrkhāṇāṃ paṇḍitā dvēṣyā adhanānāṃ mahādhanāḥ □
parāṅganā kulastrīṇāṃ subhagānāṃ cha durbhagāḥ □ 06 □

ālasypagatā vidyā parahastagataṃ dhanam □
alpabījaṃ hataṃ kṣētraṃ hataṃ sainyamanāyakam □ 07 □

abhyāsāddhāryatē vidyā kulaṃ śīlēna dhāryatē □
guṇēna jñāyatē tvāryaḥ kōpō nētrēṇa gamyatē □ 08 □

vittēna rakṣyatē dharmō vidyā yōgēna rakṣyatē □
mṛdunā rakṣyatē bhūpaḥ satstriyā rakṣyatē grham □ 09 □

anyathā vēdaśāstrāṇi jñānapāṇḍityamanyathā □
anyathā tatpadaṃ śāntaṃ lōkāḥ kliśyanti chāhnyathā □ 10 □

dāridryanāśanaṃ dānaṃ śīlaṃ durgatināśanam □
ajñānanāśinī prajñā bhāvanā bhayanāśinī □ 11 □

nāsti kāmasamō vyādhirnāsti mōhasamō ripuḥ □
nāsti kōpasamō vahnirnāsti jñānātparaṃ sukham □ 12 □

janmamṛtyū hi yātyēkō bhunaktyēkaḥ śubhāśubham □
narakēṣu patatyēka ēkō yāti parāṃ gatim □ 13 □

ṭṛṇaṃ brahmavidāḥ svargastṛṇaṃ sūrasya jīvitam □
jitāśasya ṭṛṇaṃ nārī niḥspṛhasya ṭṛṇaṃ jagat □ 14 □

vidyā mitraṃ pravāsē cha bhāryā mitraṃ grhēṣu cha □
vyādhitasyauśadhaṃ mitraṃ dharmō mitraṃ mṛtasya cha □ 15 □

vṛthā vṛṣṭiḥ samudrēṣu vṛthā ṭṛptasya bhōjanam □
vṛthā dānaṃ samarthasya vṛthā dīpō divāpi cha □ 16 □

nāsti mēghasamaṃ tōyaṃ nāsti chātmasamaṃ balam □
nāsti chakṣuḥsamaṃ tējō nāsti dhānyasamaṃ priyam □ 17 □

adhanā dhanamichChanti vāchaṃ chaiva chatuṣpadāḥ □
mānavāḥ svargamichChanti mōkṣamichChanti dēvatāḥ □ 18 □

satyēna dhāryatē pṛthvī satyēna tapatē raviḥ □
satyēna vāti vāyuścha sarvaṃ satyē pratiṣṭhitam □ 19 □

chalā lakṣmīśchalāḥ prāṇāśchalē jīvitamandirē □
chalāchalē cha saṃsārē dharma ēkō hi niśchalaḥ □ 20 □

narāṇāṃ nāpitō dhūrtāḥ pakṣiṇāṃ chaiva vāyasaḥ □
chatuṣpādaṃ śaṛgālastu striṇāṃ dhūrtā cha mālinī □ 21 □

janitā chōpanētā cha yastu vidyāṃ prayachChati □
annadātā bhayatrātā pañchaitē pitarāḥ smṛtāḥ □ 22 □

rājapatnī gurōḥ patnī mitrapatnī tathaiva cha □
patnīmātā svamātā cha pañchaitā mātaraḥ smṛtāḥ □ 23 □